

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 4 lipca 2013 r.

Druk nr 401

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o ochronie roślin.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Witolda Gintowt-Dziewałtowskiego.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Ryszard Bonisławski	(-) Zbigniew Meres
(-) Witold Gintowt-Dziewałtowski	(-) Ireneusz Niewiarowski
(-) Maciej Grubski	(-) Norbert Obrycki
(-) Andrzej Grzyb	(-) Marian Poślednik
(-) Wiesław Kilian	(-) Grażyna Sztark
(-) Bogdan Klich	(-) Michał Wojtczak
(-) Marek Konopka	(-) Roman Zaborowski
(-) Jarosław Lasecki	

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie roślin

Art. 1. W ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.¹⁾) w art. 21:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wprowadzanie bezpośrednio z państw trzecich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, które przed wprowadzeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinny zostać poddane granicznej kontroli fitosanitarnej, na podstawie art. 22 ust. 1 pkt. 1, jest dozwolone przez wyznaczone punkty wwozu, którymi są: lotnisko w przypadku transportu powietrznego, port w przypadku transportu morskiego lub rzecznego, stacja w przypadku transportu kolejowego oraz urząd celny, na obszarze właściwości którego następuje przekroczenie śródlądowej granicy Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku innego rodzaju transportu.”;

2) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Organ celny, z zastrzeżeniem ust. 1a, nie może nadać roślinom, produktom roślinnym lub przedmiotom, które przed wprowadzeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinny zostać poddane granicznej kontroli fitosanitarnej, na podstawie art. 22 ust. 1 pkt. 1, procedury celnej umożliwiającej ich wprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli te rośliny, produkty roślinne lub przedmioty, w przypadku ich wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z państw trzecich, nie są wprowadzane przez wyznaczone punkty wwozu.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie w terminie 90 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 31, poz. 206 i Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, z 2011 r. Nr 54, poz. 278, Nr 63, poz. 322, Nr 106, poz. 622 i Nr 171, poz. 1016 oraz z 2012 r. poz. 1512 i 1529.

UZASADNIENIE

Przepisy art. 21 ust. 1 obowiązującej ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin nakładają obowiązek wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roślin, produktów roślinnych i przedmiotów importowanych z państw trzecich jedynie przez wyznaczone punkty wwozu.

Wykaz punktów wwozu określa w drodze rozporządzenia, na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw transportu. W punktach wwozu muszą przy tym zostać spełnione warunki zapewniające prawidłowy przebieg granicznej kontroli fitosanitarnej importowanych towarów, określone w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 24 ust. 11 ustawy, implementujących do prawa polskiego postanowienia dyrektywy Komisji 98/22/WE z dnia 15 kwietnia 1998 r. ustanawiającej minimalne warunki przeprowadzania kontroli zdrowia roślin we Wspólnocie w punktach kontroli innych niż te w miejscu przeznaczenia, dotyczące roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przywożonych z państw trzecich (Dz. Urz. WE L 126 z 28.4.1998, str. 26; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 66). Koszty spełnienia powyższych warunków, wymagających zapewnienia odpowiedniej infrastruktury oraz kadr powodują, że punkty wwozu zostały ustanowione jedynie na niektórych przejściach granicznych.

Wynikający z obecnych przepisów obowiązek wprowadzania importowanych towarów przez wyznaczone punkty wwozu dotyczy każdego materiału roślinnego, niezależnie od tego, czy podlega on obowiązkowej granicznej kontroli fitosanitarnej. Takie rozwiązanie stanowi utrudnienie dla podmiotów gospodarczych zajmujących się importem towarów roślinnych z państw trzecich (powoduje zwiększenie kosztów transportu takich towarów, ponieważ mogą być one wprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jedynie przez niektóre przejścia graniczne) i nie wynika z postanowień Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin oraz dyrektywy 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 169 z 10.07.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 29, str. 258, z późn. zm.). Artykuł VII ust. 2 lit. d Konwencji stanowi, że ograniczenie importu roślin do określonych punktów wprowadzania może być stosowane wyłącznie do towarów,

dla których wymagane są świadectwa fitosanitarne, poddanie ich kontroli lub zabiegom fitosanitarnym. Również dyrektywa 2000/29/WE nie wymaga, aby towary pochodzenia roślinnego niepodlegające obowiązkowi granicznej kontroli fitosanitarnej były wprowadzane na terytorium państw członkowskich z państw trzecich przez wyznaczone punkty wwozu.

Proponuje się zatem ograniczenie opisanego wyżej obowiązku jedynie do towarów podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej.

Na potrzebę dokonania opisywanej zmiany wskazywali wojewodowie oraz podmioty prowadzące obrót handlowy towarami roślinnymi z państwami trzecimi.

W związku z powyższym proponuje się, aby art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin otrzymał brzmienie, zgodnie z którym: wprowadzanie bezpośrednio z państw trzecich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, które przed wprowadzeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinny zostać poddane granicznej kontroli fitosanitarnej, było dozwolone przez wyznaczone punkty wwozu, którymi są: lotnisko w przypadku transportu powietrznego, port w przypadku transportu morskiego lub rzeczno-jezernego, stacja w przypadku transportu kolejowego oraz urząd celny, na obszarze właściwości którego następuje przekroczenie śródlądowej granicy Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku innego rodzaju transportu.

Aby uniknąć sytuacji, w których rośliny, produkty roślinne lub przedmioty, podlegające obowiązkowi granicznej kontroli fitosanitarnej, będą wprowadzane z państw trzecich przez przejścia graniczne, na których nie zostały ustanowione punkty wwozu, proponuje się dodanie w art. 21 ust. 1b, zgodnie z którym w przypadku próby wprowadzenia bezpośrednio z państw trzecich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej, poza wyznaczonym punktem wwozu, organ celny nie będzie mógł nadać przesyłce lub partii takich roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów procedury celnej umożliwiającej jej wprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Mając na uwadze zakres proponowanych zmian w organizacji granicznej kontroli fitosanitarnej, proponuje się aby przyjąć dla omawianych przepisów 3 - miesięczny okres *vacatio legis*.

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji

1. **Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa** – podmioty zajmujące się importem z państw trzecich roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, urzędy wojewódzkie oraz Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
2. **Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego** – uchwalenie projektowanej ustawy będzie miało pozytywny wpływ na budżet państwa. W projektowanej ustawie proponuje się, aby obowiązek wprowadzania przez wyznaczone punkty wwozu dotyczył jedynie roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej. Dzięki temu rozwiązaniu, na przejściach granicznych, przez które wprowadzane są na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jedynie towary pochodzenia roślinnego niepodlegające takiej kontroli (większość materiałów paszowych, zbóż, świeżych warzyw, niektóre rodzaje drewna), nie będzie konieczne ustanawianie punktów wwozu.

Szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać punkt wwozu określa dyrektywa Komisji 98/22/WE z dnia 15 kwietnia 1998 r. w sprawie minimalnych warunków dla przeprowadzania kontroli zdrowotności roślin w punktach wwozu, innych niż miejsce przeznaczenia roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów pochodzących z krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 126, z 28.4.1998 r., str. 26; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t. 23, str. 66), której postanowienia zostały wdrożone do prawa krajowego przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać miejsca, w których przeprowadza się graniczną kontrolę fitosanitarną (Dz. U. Nr 73, poz. 661). Wymagania te obejmują zarówno zapewnienie odpowiedniej infrastruktury, umożliwiającej właściwą ocenę kontrolowanych towarów, jak i odpowiednio wyszkolonej kadry.

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 16, poz. 67, z późn. zm.) organem zobowiązanym do stałego utrzymywania drogowych, kolejowych, lotniczych, morskich i rzecznych przejść granicznych znajdujących się na obszarze województwa w stanie umożliwiającym przeprowadzenie sprawnej i skutecznej kontroli fitosanitarnej jest wojewoda. Ponadto wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa, zapewniające obsługę

oddziałów granicznych, wchodzi w skład zespolonej administracji wojewódzkiej i w związku z tym to wojewoda odpowiada za zabezpieczenie środków umożliwiających zapewnienie wykwalifikowanej kadry do obsługi punktu wwozu.

W związku z powyższym, proponowana regulacja pozwoli na ograniczenie wydatków z budżetu wojewodów, związanych z ewentualnym ustanawianiem nowych punktów wwozu, na przejściach granicznych na których import towarów pochodzenia roślinnego ogranicza się do towarów niepodlegających granicznej kontroli fitosanitarnej.

3. **Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy** – wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy. Dzięki zwiększeniu przepływu towarów pochodzenia roślinnego przez przejścia graniczne na których nie są ustanowione obecnie punkty wwozu, spodziewany jest rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym wzrost zatrudnienia.
4. **Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw** – wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Obecnie, wynikający z przepisów art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin wymóg wprowadzania przez wyznaczone punkty wwozu dotyczy wszystkich towarów spełniających kryteria definicji „roślin”, „produktów roślinnych” lub „przedmiotów”, określonych w tej ustawie. Stosunkowo niewielką część tych towarów stanowią natomiast towary wymagające zaopatrzenia w świadectwo fitosanitarne i będące przedmiotem granicznej kontroli fitosanitarnej. Obowiązkowi granicznej kontroli fitosanitarnej nie podlegają bowiem przykładowo:

- 1) świeże warzywa (za wyjątkiem bulw ziemniaków),
- 2) większość świeżych owoców (z wyjątkiem m.in. owoców cytrusowych, niektórych owoców pochodzących z państw nieeuropejskich),
- 3) większość rodzajów drewna uzyskanego z drzew liściastych,
- 4) większość rodzajów ziarna zbóż (z wyjątkiem ziarna żyta, pszenicy i pszenżyta, pochodzącego z niektórych państw Ameryki Północnej, Azji i Afryki).

Ze względu na obowiązujące obecnie ograniczenia przedsiębiorcy zgłaszali zainteresowanie umożliwieniem importu towarów pochodzenia roślinnego bezpośrednio przez przejścia graniczne, na których nie ma obecnie ustanowionych punktów wwozu. Dotyczyło to m.in. portów w Kołobrzegu oraz w Elblągu, przejść kolejowych

w Siemianówce oraz w Czeremsze (przez które mógłby odbywać się głównie import drewna), a także przejścia granicznego w Połowcach. Przedsiębiorcy wskazywali przy tym, że obowiązujące regulacje prawne powodują wydłużenie czasu i kosztów transportu towarów. Obecne regulacje stanowią zatem bezspornie czynnik ograniczający wymianę handlową z państwami trzecimi. Z informacji przekazywanych przez przedsiębiorców oraz jednostki samorządu terytorialnego wynika także, że umożliwienie importu drewna niepodlegającego obowiązkowi granicznej kontroli fitosanitarnej przez wszystkie przejścia graniczne aktywizowałoby lokalną przedsiębiorczość, w szczególności poprzez rozwój zakładów zajmujących się przerobem drewna. Dotyczyłoby to głównie przygranicznych terenów województwa podlaskiego. Przykładowo, z informacji przekazanych przez firmy zainteresowane importem drewna przez przejście kolejowe w Siemianówce wynika, że umożliwienie takiego importu w przypadku niektórych z przedsiębiorców mogłoby umożliwić nawet dwukrotny wzrost zatrudnienia. Pozwoliłoby to także na rozszerzenie zakresu działalności tych firm o produkcję pelletów drewnianych do celów opałowych, co obecnie jest nieopłacalne. Poszczególne firmy wskazywały na możliwość importu przez przejście kolejowe w Siemianówce od 50 do 400 tys. ton towarów rocznie. Umożliwienie importu towarów pochodzenia roślinnego przez wszystkie przejścia graniczne przyniosłoby także korzyści portom, wynikające z opłat portowych. Większa ilość przeładunków generowałaby większe zapotrzebowanie na pracowników na rynku lokalnym, co wynika z faktu, że przy obsłudze każdego statku pracuje cała gama kooperatorów (pracowników portowych, agentów morskich, spedytorów, firm transportowych etc.). Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Zarządu Portu w Elblągu, w roku 2010 pojawiła się możliwość importu przez ten port około 5 tys. ton śruty sojowej. Ze względu na istniejące regulacje prawne, nakazujące wprowadzanie tego rodzaju towaru (niepodlegającego obowiązkowi granicznej kontroli fitosanitarnej) przez punkt wwozu, który nie został ustanowiony na obszarze portu w Elblągu, śruta została wprowadzona do Unii Europejskiej przez porty duńskie. W związku z powyższym „wszelkie opłaty związane z odprawą, badaniem, ocleniem i certyfikacją towaru ponoszone były w Danii”. Obecnie, na podstawie kontaktów z przedsiębiorcami Zarząd Portu w Elblągu szacuje, że mógłby przyjmować miesięcznie 10 tys. ton towarów paszowych (głównie śruta sojowej i rzepaku), czyli mając na uwadze okres żeglugowy trwający dla tego portu 8-10 miesięcy – 80-100 tys. ton takich materiałów rocznie.

5. **Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny** – wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionalny obszarów przygranicznych, w szczególności tzw. „ściany wschodniej”. Dzięki zwiększeniu przepływu towarów pochodzenia roślinnego przez przejścia graniczne na których nie są ustanowione obecnie punkty wwozu, spodziewany jest rozwój lokalnej przedsiębiorczości na tych obszarach.